

Vem gör vad?

Det är inte alltid lätt att veta vem som gör vad och hur du kan få hjälp och stöd när det är kämpigt i skolan. Vi har gjort en guide så att du ska veta vart du kan vända dig. Den första rutan handlar om skolan, den andra handlar om vård och den tredje handlar om anmälan. Ta hjälp av en vuxen eller ring till en antidiskrimineringsbyrå så kan vi ge dig råd och hjälpa dig att göra anmälningar.

Skolan

- Rektor
- Lärare
- Elevassistent
- Resurs
- Specialpedagog
- Elevhälsa
- Huvudmannen

Vård och hjälp

- Barn- och ungdomspsykiatri
- Barn- och ungdomsrehabiliteringen
- Habilitering
- Socialtjänsten

Anmäla

- Antidiskrimineringsbyrå
- Diskrimineringsombudsmannen
- Barn- och elevombudet
- Domstol

Skolan

Rektorn ansvarar för att

- skolan ska vara tillgänglig för dig
- du ska få rätt stöd
- du ska trivas
- du ska må bra i skolan.

Lärare, specialpedagoger, resurspersoner, elevassistenter och elevhälsan delar på detta ansvar med rektorn.

Läraren

- planerar och undervisar
- bedömer och stödjer elevers lärande
- skapar en trygg miljö
- ansvarar för att elever når utbildningsmålen.

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

MED
STÖD
FRÅN

Elevassistenten hjälper elever som behöver särskilt stöd för att kunna följa med i undervisningen.

Resursen är ofta en elevassistent, men kan också vara en barnskötare eller en fritidsledare. Personen kan arbeta med ett barn, flera barn eller med en hel klass.

Specialpedagogen ger anpassat stöd till elever som har svårt att lära sig och stöttar lärare i att hitta nya sätt att undervisa.

Elevhälsan är ett team med skolkurator eller skolpsykolog, skolsköterska, skolläkare och personal som har utbildning i specialpedagogik.

Elevhälsan ska:

- Upptäcka om barn behöver hjälp i skolan och se till att de får det.
- Göra hälsokontroller och ge vaccinationer.
- Hjälpa vid bråk och mobbning.
- Hålla koll på skolfrånvaro och erbjuda stöd för att komma tillbaka till skolan.
- Ge barn kunskap om hälsa och välbefinnande.

Om rektorn inte hjälper dig kan du, antingen själv eller tillsammans med din vårdnadshavare, boka ett möte med elevhälsan och berätta om dina behov.

Huvudmannen är högst ansvarig för att skolan följer lagen. Om du går i en kommunal skola så är kommunen huvudman. Om du går i en fristående skola så är skolans styrelse huvudman.

Om du inte får de anpassningar som du har rätt till så kan du göra ett klagomål till huvudmannen. Om du är under 18 år behöver du ta hjälp av en vårdnadshavare – alltså din förälder eller den som har vårdnaden om dig. Gör så här:

- 1.** Skriv till huvudmannen och berätta om ditt problem. Vissa kommuner har ett formulär som du fyller i. Andra får man skicka ett mejl till.
- 2.** När huvudmannen tagit emot ditt klagomål måste den utreda det.
- 3.** Huvudmannen gör en utredning. Utredningen ska ske snabbt.
- 4.** Du ska få ett svar.
- 5.** Om du inte får svar, kontakta huvudmannen och fråga varför.
- 6.** Anmäl ärendet till tillsynsmyndighet (DO/Skolinspektionen) och berätta att du inte har fått svar på ditt klagomål.

Vård och hjälp

Barn- och ungdomspsykiatri kan hjälpa dig att må bättre och göra utredningar för att ta reda på varför du mår dåligt och vilken hjälp du behöver.

Exempel på när du kan behöva vända dig till Barn- och ungdomspsykiatri:

- Du har stora problem med att få och behålla kompisar.
- Du undviker andra personer och är nästan bara själv.
- Du har så svårt att koncentrera dig att skolan inte funkar.
- Du har varit med om något allvarligt.
- Du känner dig orolig, ledsen eller har tankar på att skada dig själv.
- Du skadar dig själv eller har en ätstörning.
- Du behöver en utredning för att få veta om du har adhd eller autism.

Barn- och ungdomsrehabilitering ger stöd till barn och ungdomar med

- intellektuell funktionsnedsättning
- autism eller tillstånd som liknar autism
- rörelsehinder
- hjärnskador.

Exempel på stöd:

- Förklarar din funktionsnedsättning och hur den påverkar dig.
- Hjälper andra att förstå din situation.
- Gör sociala kontakter lättare för dig.
- Hjälper dig att klara vardagen genom träning och stöd.
- Ser till att du mår bra både psykiskt och fysiskt.

Habiliteringen: Om du behöver du hjälp av experter på din typ av funktionsnedsättning för att få träning och hjälpmedel så kan habiliteringen ge dig denna hjälp.

Socialtjänsten: Hos socialtjänsten kan du prata med någon. De lyssnar och ger råd om vad som behöver förändras. Du kan vända dig till dem med frågor om till exempel:

- någon hemma inte mår bra
- det är oroligt hemma
- du inte har det bra i skolan.

Anmäla

Antidiskrimineringsbyrå är en organisation som ger gratis juridisk rådgivning och hjälp till personer som blivit diskriminerade i till exempel skolan eller på jobbet.

Diskrimineringsombudsmannen kan utreda om skolan inte gör tillräckliga anpassningar för ett barn med funktionsnedsättning. De kan också utreda mobbning med koppling till funktionsnedsättning, kön, hudfärg, sexuell läggning, religion och ålder.

Diskrimineringsombudsmannen tar inte upp alla ärenden. De kan heller inte tvinga skolan att fixa problemen. Men om de anser att skolan har brutit mot lagen kan de kräva diskrimineringsersättning eller stämma skolan i domstol.

Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen dit du kan göra kränkingsanmälningar.

En kränkning är mobbning som INTE har koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Du kan göra en kränkingsanmälan till BEO om:

- Du först har anmält kränkningen till huvudmannen.
- Du fortfarande går kvar på skolan.

Skolinspektionen kan kritisera skolan och kräva att skolan löser problemen.

Domstol:

Om du vill stämma skolan i domstol så ska du:

1. Ta hjälp av en antidiskrimineringsbyrå eller av Diskrimineringsombudsmannen.
2. Skicka med deras hjälp in en stämningsansökan till domstol.

Om du vinner i domstol kan du få upprättelse genom att domstolen säger att skolan har gjort fel och behandlat dig orättvist. Då får du ett skadestånd som kallas diskrimineringsersättning.